

ESTUDIANTS COL·LABORANT EN XARXA: MEDIA CULTURE 2020, UN PROJECTE EUROPEU INTERUNIVERSITARI

Rosa Pons-Cerdà
Universitat de Vic
rosa.pons@uvic.cat

Eulàlia Massana Molera
Universitat de Vic
eulalia.massana@uvic.cat

Alejandra Aramayo García
Universitat de Vic
alejandra.aramayo@uvic.cat

Resum

Media Culture 2020 (MC2020) és un projecte acadèmic de dos cursos (2012-2014) que reuneix professors i alumnes de cinc països d'Europa en un treball que s'inicia online amb eines col·laboratives, que es converteix en presencial a Tampere, Finlàndia, durant el primer curs, segueix online fins la segona trobada presencial a Lipeaja, Letònia, ja al segon curs, i s'acaba amb resultats tangibles que permetran els 40 estudiants implicats haver construït un xarxa de treball o networking europea.

Els estudiants han de desenvolupar un projecte d'emprenedoria amb les eines de la comunicació digital, basat en l'estat actual de la Cultura Europea segons les sis dimensions de Hofstede, i les necessitats que es detecten pel que fa a continguts culturals trans-nacionals als nous mitjans.

Aquesta comunicació explica l'experiència des de la perspectiva catalana dels professors i estudiants de la Universitat de Vic que hi estan implicats.

Marc conceptual

El model universitari actual de formació integral dels alumnes, en que la universitat, a més de transmetre coneixements i ciència ha de desenvolupar actituds i valors basats en la creativitat i la innovació, la responsabilitat, la iniciativa o l'ètica (valors importants per emprendre qualsevol projecte social i empresarial), necessita de noves metodologies docents d'ensenyament que potenciïn l'aprenentatge dels estudiants en un context caracteritzat per canvis socioeconòmics i noves demandes socials, que conviuen amb un alt desenvolupament tecnològic d'eines TIC.

La comunicació digital ha introduït canvis en tots els aspectes de la societat i la universitat no n'ha quedat al marge (Castells, 2001, Weller, 2011). Gran part del professorat promou la utilització de les TIC en el seu context docent (Hart, 2012) amb diferents usos en diverses activitats d'ensenyament-aprenentatge (Coll 2004; Coll, Mauri i Onrubia, 2008; Pozo, 2011) en els que els estudiants assoleixen les competències que els graus proposen, tant les instrumentals, les interpersonals i les sistèmiques (Tuning, 2006), com les transversals, entre les que destaca l'emprenedoria.

Les TIC propicien activitats col·laboratives i d'auto-organització dels estudiants, entre d'altres, (Williams i Mackness, 2011), i contribueixen a impulsar l'esperit emprenedor. S'ha demostrat que els emprenedors responen a factors "push" i "pull" (Matlay i Storey, 2003) i que això es pot integrar en un programa formatiu (Kuratko, 2003, Wilson 2008), així l'educació en emprenedoria augmenta la viabilitat de les idees (Gatewood et al., 2002).

L'ensenyament-aprenentatge entre estudiants que es troben en contextos socials, culturals i universitaris diversos, entronca amb les idees del constructivisme sobre com l'estudiant construeix nous sabers i es fa protagonista del seu propi aprenentatge amb la guia del professorat (tutors i coordinadors), que l'acompanya en adquirir coneixement nou i significatiu per a ell. En aquest cas, el docent multiplica les visions, les perspectives i cultures de treball, tot es visibilitza per aconseguir un aprenentatge que sobrepassa els límits de l'aula, les fronteres físiques i mentals, i també la relació dual entre professor i alumne. En el nou model d'ensenyament, calen respostes institucionals -com ara Programes d'innovació docent relacionats amb la incorporació de les TIC-, i professionals, destinades a la innovació metodològica en la docència (Massana, 2012).

Descripció del projecte

L'objectiu central de Media Culture 2020 (MC2020) és que un grup de 40 estudiants de diferents universitats europees elaborin un projecte d'emprenedoria al voltant de la comunicació digital amb el suport del treball en xarxa, sobre l'estat actual de la Cultura Europea. L'MC2020 reuneix professors i alumnes de Catalunya (Universitat de Vic, UVic), Holanda, Letònia, el Regne Unit i Finlàndia en un projecte amb dues vessants: un treball col·laboratiu online i un intercanvi amb mobilitat real a Tampere (Finlàndia), que compta amb l'ajut otorgat en la convocatòria del 2012 de Lifelong Learning programme Erasmus - Intensive Programmes de la Unió Europea. S'ha demanat l'ajut a la convocatòria 2013 per la continuïtat del projecte.

MC2020 és un banc de proves per innovar en el treball col·laboratiu i per desenvolupar un nou tipus de mobilitat europea, a partir de l'ús d'eines TIC i experiències pràctiques compartides: aules virtuals, laboratoris i estudis d'implementació per mòduls amb cursos conjunts, donant valor a les dues vessants presencial/virtual. Per tal d'assolir uns bons resultats, el treball dels estudiants comença de forma virtual abans de la mobilitat, amb l'e-learning i treball en línia, assegurant la implicació activa en el treball presencial. Abans i després dels workshops presencials, estudiants i professors treballen en equips multidisciplinaris amb representants de totes les universitats.

Objectius

Generals:

- Oferir un coneixement ampli i interrelacionat per compartir continguts teòrics i coneixements tècnics,

- Educar els analistes simbòlics, amb un coneixement menys factual i declaratiu,
- Donar les competències per a noves formes de producció, transmissió i representació de continguts,
- Preparar per la multialfabetització (en idiomes i en diferents recursos),
- Donar valor a les experiències culturals en l'espai comunitari europeu,
- Crear una aventura empresarial amb la implementació d'un espai col·lectiu públic.

Específics:

- Millora de l'aprenentatge en l'autogestió,
- Implementació del treball col·laboratiu en un entorn europeu,
- Millora de la qualitat/diversitat de la formació,
- Diversificació de les activitats i capacitats professionals.

Desenvolupament. Metodologia

Es treballa en cinc equips multidisciplinaris, formats per estudiants de cada universitat liderats per un tutor. S'han planificat rutines per a la recollida i anàlisi d'informació estructurada escrita per part de tots els estudiants; la retroalimentació es fa durant les sessions plenàries i a partir dels comentaris per escrit de l'anàlisi dels professors.

Cada equip està format per vuit estudiants que han de reunir les competències fixades entre els cinc *partners*, de les quals cada estudiant és avaluat de forma individual en les que ha escollit: generals, específiques i transversals.

En la data de redacció d'aquesta comunicació s'està desenvolupant la mobilitat a Tampere.

Treball online i presencial

Durant el primer semestre del curs 2012-2013, a la UVic, s'han fet reunions mensuals amb els cinc estudiants seleccionats per tal d'anar-los introduint en els continguts bàsics: com s'analitzen les característiques culturals de cada país, a partir de les dimensions de la cultura de Geert Hofstede.

Just abans de la mobilitat, s'han dedicat sis setmanes a treballar en tasques concretes a partir de la formació online: creació d'una base teòrica sobre l'estat actual de la cultura europea en relació als New Media, i disseny d'una marca i d'un logotip per al projecte. Després s'han realitzat dues setmanes de treball presencial (mobilitat Erasmus IP), en que els quaranta estudiants han treballat set hores al dia en el desenvolupament del projecte a la TAMK University of Applied Sciences, School of Art, Music and Media, Film&Television, Fine Arts and Media, de Finlàndia.

Després de la mobilitat, s'analitzaran els resultats per seguir implementant els cinc projectes d'emprenedoria de cara al seu desenvolupament el proper curs 2013-2014.

Els procediments i eines utilitzats comencen amb la constitució de cinc grups interuniversitaris, que connecten cinc cultures (com a mínim); segueixen amb la creació de l'espai de trobada general a Facebook, i de cinc grups corresponents a cada grup de treball, (compartits entre els estudiants implicats i el seu tutor); fins la generació d'un gran arxiu indexat per carpetes al Google Drive on es guarden els diferents documents treballats i on es pot consultar tota la informació relacionada amb les diferents vessants del projecte, com la llista de tallers i classes online, que un cop fetes es guarden a través de l'eina Google Hangout; o la documentació sobre l'ús de les TIC en el projecte i la utilitat de cada d'elles.

Per altra banda, s'ha obert el projecte a la web a través d'un blog, <http://mediaculture2020.blogspot.fi>, els gestors del qual són els professors coordinadors de cada universitat.

L'estada de formació a Tampere, Finlàndia, serà del 15 al 29 d'abril del 2013, tots els dies de 9 h a 17 h, amb una petita pausa.

Les activitats presencials inclouen: tallers sobre cada tema, treball diari en grups interdisciplinaris, tutories especialitzades i visites a professionals i empreses on es presentaran les propostes dels grups per tal que siguin valorades per experts externs. Els tallers seran impartits per 10 professors, 3 de la universitat finlandesa i 7 de les altres universitats (2 de la UVic).

A la tornada de Tampere es farà la post-producció dels continguts en línia i finalment, un cop compartit, es faran les conclusions i avaluacions amb videoconferència al final del curs acadèmic 2012-2013.

Els estudiants de la Universitat de Vic rebran 5 crèdits ECTS per un projecte que s'inicia al novembre del 2012 i que es desenvolupa al segon quadrimestre de l'any acadèmic (febrer-juny 2013).

Conclusions

Del treball previ a la mobilitat cal destacar:

- S'han superat les dificultats inicials del treball en xarxa i en cultures de treball diferents, en un espai de temps raonable.
- S'ha constatat el diferent ritme d'implicació dels estudiants.
- S'ha detectat un ús intensiu de la xarxa social Facebook com a eina de comunicació i debat entre estudiants i professors, mentre que Google Drive ha funcionat millor com a eina de gestió i coordinació, sobretot entre professors. És considerada la Wiki del projecte.

- El blog del projecte es manté actualitzat amb les novetats corresponents. Les visites estan repartides pels països participants i altres.

Pageviews by Countries

Entry	Pageviews
Finland	256
United Kingdom	200
Spain	171
Latvia	160
Netherlands	145
United States	126
Germany	29
Austria	13
France	5
Denmark	4

Gràfic 1. Visites al blog de MC2020, data 10 d'abril de 2013.

- El seguiment dels Hangouts de les conferències en directe ha estat desigual degut a la dificultat de per sincronitzar horaris i agendes. Ha estat més important el seu seguiment offline, quan han estat disponibles, gràcies a haver-se enregistrat.

En el moment de tancar aquesta comunicació, estem enmig del període de mobilitat, pel que no es poden aportar resultats, tot i que durant el congrés Univest 2013 es podrà fer aportacions en aquest sentit.

A més dels espais digitals ja descrits, els resultats del projecte seran mostrats a les xarxes i en conferències i festivals, com a la Tampere Art Factory (Setmana Internacional de la TAMK 2014), que atrau anualment a més de 50 participants procedents de més de 20 universitats i empreses europees, o a la Conferència de la Xarxa Acadèmica EADiM amb una ponència.

El curs 2013-2014 està prevista una segona fase del projecte en que s'analitzarà la viabilitat de crear una línia d'emprenedoria a partir dels resultats obtinguts i es desenvoluparà aquesta amb l'objectiu que els estudiants hi puguin seguir treballant un cop graduats.

Qüestions i/o consideracions per al debat

Al llarg de tot el procés els estudiants han proposat els objectius, les tasques a desenvolupar i el pla de treball del projecte. També han identificat les necessitats de coneixements per tal que el tutor els redirigeixi cap a un expert, o bé, a un dels tallers online organitzats. Finalment, posaran en pràctica, col·laborativament amb quaranta companys europeus, les decisions preses.

Serà viable un equip tan gran i heterogeni? Serà suficient un estudiant "coordinador-relator" per treballar des d'un grup de Facebook i traslladar als altres els inputs de cada reunió de coordinadors? Quin tipus de tutorització s'ha de fer per acompanyar de forma flexible? Com influeix la dinàmica de treball col·laboratiu en l'esperit emprenedor dels estudiants? Quin impacte real té el coneixement formal de les dimensions de Hofstede en les etapes del procés de treball dels estudiants (cerca d'informació, anàlisi, reflexió, propostes, disseny, etc.) en l'àmbit de la comunicació digital?

Bibliografia

Castells, M. (2001) La Galaxia Internet. Barcelona: Areté.

Coll, C. (2004). Psicología de la educación y prácticas educativas mediadas por las tecnologías de la información y la comunicación. Una mirada constructivista. Sinéctica, 25, 1–24.

Gatewood, E.J., Shaver, K.G., Powers, J.B., Gartner, W.B. (2002). "Entrepreneurial expectancy, task effort, and performance", Entrepreneurship Theory and Practice, Vol.27 No.2 ,pp. 187-206

Hart, Jane (2012). <http://c4lpt.co.uk/top100tools/> [consulta febrer 2013]

Hofstede, G (2001). Culture's Consequences: Comparing Values, Behaviors, Institutions and Organizations Across Nations. United States: Library of Congress.

Kuratko, D.(2003). "Entrepreneurship education: emergint trends and challenges for the 21st century", White Paper Series, Coleman Foundation, Chicago, IL

Leadbeater, C.; Oakley, K. (2001). Surfing the Long ave: Knowledge Entrepreneur-ship in Britain. London, Demos, at <http://www.demos.co.uk/files/Sufingthlongwave.pdf>. .

Matlay, H., Storey, D.J. (2003). "Should you become an entrepreneur? Positive and negative factors affecting individual career choices", paper presented at the Mercia Fest, Warwick University, Coventry, June

Matlay, H.; Westhead, P.(2005). "Virtual teams and the rise of e-entrepreneurship in Europe", International Small Business Journal, Vol. 12 No. 3, 353-65.

Massana Molera, E., Pons Cerdà, R., Contreras Espinosa, R. S., Albiac Suñer, L. (2012). "Anàlisi dels registres del Dipòsit Digital d'Activitats Docents de la Universitat de Vic", TIES 2012, III Congrés Europeu de Tecnologies de la Informació en l'Educació i en la Societat: Una visió crítica. Barcelona, 1,2 i 3 de febrer de 2012.

Pozo, C. (2011). Las competencias comunicativas interculturales y los usos interactivos de Internet de los estudiantes Erasmus alemanes y españoles. Tesis no publicada, Departamento de Educación de la Universidad de Huelva, España.

Tuning project (2006) <http://www.unideusto.org/tuningeu/>

Wilson, K. (2008). Entrepreneurship Education in Europe. Chapter 5, ENTREPRENEURSHIP AND HIGHER EDUCATION.– OECD ISBN- 9789264044098

Williams, Karousou, and Mackness (2011). Emergent Learning and Learning Ecologies in Web 2.0. International Review of Research in Open and Distance Learning, 12(3), 39-59.